

Sąd w Wilnie zezwolił na znak diakrytyczny w dokumencie. „Brak dowodów na szkodliwość nielitewskich liter dla dobra publicznego”

kurierwilenski.lt/2022/01/30/sad-w-wilnie-zezwozil-na-znak-diakrytyczny-w-dokumencie-brak-dowodow-na-szkodliwosc-nielitewskich-liter-dla-dobra-publicznego/

January 30, 2022

30 stycznia 2022

Europejska Fundacja Praw Człowieka informuje, że Sąd Dzielnicowy miasta Wilna wydał w dniu 27 stycznia decyzję, w której zobowiązał Wileński Urząd Stanu Cywilnego do dokonania zmiany nazwiska obywatelki Republiki Litewskiej z „Mulerskaitė-Vaczyńska” na jego oryginalną formę – „Mulerskaitė-Waczyńska”.

Zmiana ta spowoduje wydanie nowego odpisu aktu małżeństwa oraz innych dokumentów urzędowych. Fundacja zauważa, że jest to przykład stosowania w praktyce decyzji Litewskiego Sądu Najwyższego z października 2021 roku o zapisie znaków diakrytycznych. **Z kolei sąd orzekający w tej konkretnej sprawie zaznaczył, że biorąc pod uwagę międzynarodowe orzecznictwo oraz współczesne potrzeby, pozew skarżącej wcale nie jest nietypowy.**

Ustawa zezwala na „w”, ale „ń” ...

W niniejszej sprawie ustalono że w 2018 na Litwie wnioskodawczyni wyszła za mąż za obywatela Polski T. A. Waczyńskiego. Małżonkowie obecnie mieszkają i pracują w Polsce. **Wnioskodawczyni w tym przypadku wniosła o to, aby jej nazwisko zostało zapisane w oryginalnej formie z literą „W” i znakiem diakrytycznym „ń”, czyli w takiej formie którą posługuje się jej mąż.**

Jego pierwotne nazwisko zawiera dwie litery, które nie występują w języku litewskim, a zatem poprawny zapis takiego nazwiska nie jest możliwy zgodnie z obowiązującą regulacją prawną na Litwie.

Zgodnie z nową Ustawą o pisowni imion i nazwisk, od 1 maja dozwolona będzie litera „w” w dokumentach obywateli litewskich jednak „ń”, wciąż pozostaje problematyczna. Sąd Litewski oznajmił, że obserwując orzecznictwo sądów międzynarodowych i współczesne potrzeby, pozew skarżącej nie jest wyjątkowy lub nietypowy.

Ważnym aspektem jest fakt, że Państwowa Komisja Języka Litewskiego wydała opinię w tej sprawie, stwierdzając, że chociaż język litewski nie posiada liter „w” i „ń”, a zatem są one zastępowane przez „v” i „n”, to jest dopuszczalny wyjątek, biorąc pod uwagę potrzeby społeczeństwa. Dotyczy to przypadku gdy obywatelki Republiki Litewskiej zawierają związek małżeński z obywatelami obcego państwa i przyjmują ich nazwiska.

Europejska Fundacja Praw Człowieka (EFHR), która w omawianej sprawie ofiarowała wnioskodawczyni należyłą pomoc prawną, jest bardzo zadowolona z faktu, że **decyzja Litewskiego Sądu Najwyższego z października 2021 roku dotycząca zapisu znaków diakrytycznych jest stosowana w praktyce.**

Więcej o wspomnianej decyzji można przeczytać [tutaj](#).

Stanowisko Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził w swoich wyrokach (zob. wyrok z dnia 2 października 2003 r. w sprawie C-148/02 *Garcia Avello*; wyrok z dnia 22 grudnia 2010 r. w sprawie C-208/09 *Sayn-Wittgenstein*, C-208/09; wyrok z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie C-391/09 *Runevič-Vardyn i Vardyn*), że różnica w zapisie tego samego nazwiska w przypadku dwóch osób tej samej pary małżeńskiej może spowodować poważne niedogodności dla podmiotów zarówno w sferze publicznej, jak i prywatnej.

Rozbieżności w pisowni nazwiska mogą rodzić wątpliwości co do tożsamości osób, autentyczności przedstawionych dokumentów lub autentyczności zawartych w nich danych. Jeżeli tak się dzieje, oznacza to ograniczenie przyznanego przez art. 21 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”), które gwarantuje prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich.

Ograniczenie swobód przyznaných w art. 21 TFUE, będącym wynikiem poważnych niedogodności opisanych powyżej, może być usprawiedliwione jeśli zostało oparte na obiektywnych względach i jest proporcjonalne do realizowanego uzasadnionego celu (zob. wyrok z dnia 14 października 2008 r. w sprawie C-353/06 *Grunkin i Paul*).

Brak dowodów na szkodliwość społeczną nielitewskich liter

Sąd orzekający w sprawie skonstatował, że pisownia nazwiska wnioskodawczynie Mulerskaitė-Waczyńskiej w sposób odmienny od nazwiska jej małżonka niewątpliwie powoduje pewne niedogodności dla małżonków w zakresie ustalenia tożsamości wszystkich członków rodziny, autentyczności dokumentów osobistych, potwierdzenia korelacji rodzinnych itp.

Sąd zauważył, że nie przedstawiono dowodów na to, że zapis imion i nazwisk z literami nielitewskimi byłby szkodliwy dla dobra publicznego. W tej sprawie nieodstąpienie od istniejących ram prawnych i odmowa uwzględnienia wniosku nie byłaby niezgodna z zasadą słuszności, gdyż zapis nazwiska jej i małżonka w odmienny sposób, powodowałby niedogodne konsekwencje dla wnioskodawczynie (odmowa zmiany nazwiska skarżącej może prowadzić do niedogodności w przyszłości w przypadku ewentualnych problemów z narodzinami dzieci, rejestracją ich narodzin, uregulowaniem majątku nabytego w ramach wspólnoty majątkowej i/lub trudności w zakresie stosunków spadkowych).

Misja Europejskiej Fundacji Praw Człowieka

Europejska Fundacja Praw Człowieka (EFHR) udziela pomocy prawnej osobom dotkniętym problemem oryginalnej pisowni imion i nazwisk w dokumentach tożsamości. Pomocy prawnej udzielają prawnicy EFHR oraz współpracujący z Fundacją Adwokaci znanych kancelarii prawnych.

Pomoc prawna obejmuje m.in.:

- porady,
- sporządzanie dokumentów,
- reprezentowanie w sądzie.

Wszystkich zainteresowanych zachęcamy do kontaktu drogą mailową na adres info@efhr.eu lub telefonicznie pod numerem + (370) 691 50 822.

Na podst.: EFHR